

ترجمه و چاپ در ایران، تحت امتیاز
انتشارات وایلی توسط انتشارات آوند دانش

WILEY

پیانو

FOR
DUMMIES®

نویسنده:

بلیک نیلی

برگردان:

گلناز نویدان

آوند دانش

درباره‌ی نویسنده

.....

بلیک نیلی از سن چهار سالگی پیانو نواخته است اما هنرجوی نوباوه به چند سال ممارست مستمر نیاز داشت تا به مرحله‌ی شیرین‌نوازی برسد. دلباختگی او به موسیقی موجب شد تا نواختن سازهای دیگری از جمله شیپور فرانسوی، گیتار، و سازهای کوبه‌ای را نیز بیاموزد هر چند که تبحر در نوازندگی سازهای کلیدی همچنان دل‌مشغولی اصلی هنری‌اش باقی ماند.

وی پس از فراغت از تحصیل در دانشگاه تگزاس به سال ۱۹۹۱، به شهر لس‌آنجلس نقل مکان کرد تا بخت خود را در دنیای موسیقی حرفه‌ای بیازماید. در همان جا بود که به سفارش شرکت هالیوود رکوردز به اجرا و ضبط آثار برگزیده مشغول شد و بعد از آن در سمت ویراستار آثار مکتوب موسیقایی به استخدام انتشارات شاخه‌ی موسیقی شرکت معظم والت دیزنی درآمد.

بلیک نیلی بابت آهنگسازی و کتاب‌نویسی برنده‌ی جوایزی نیز شده است و از جمله خلق چند سمفونی، یک کنسرتوی پیانو، و چند اثر ارکستری و مجلسی را در کارنامه دارد. او یکی از نویسندگان مجموعه‌ی موفق و مشهور فاست‌ترک (FastTrack) است که بنگاه هال لئونارد در آمریکا منتشرش می‌کند.

بلیک مشاغلی همچون آهنگسازی، تنظیم آهنگ برای ارکستر، چیدمان ارکستر، نسخه‌برداری و نت‌نویسی، طراحی نسخ مکتوب موسیقی برای چاپ سیلک، موسیقی‌پژوهی، و مشاوره‌ی هنری را در سطح حرفه‌ای آزموده و در استخدام مراجع عمده‌ی نشر و آفرینش موسیقی در ایالات متحده بوده است. از آن جمله ناشران برجسته‌ای همچون شاخه‌ی موسیقی شرکت والت دیزنی، بنگاه هال لئونارد، شرکت دِکا رکوردز، انتشارات هایپیریون، آهنگسازان بنامی نظیر مایکل کامن و آلن مینکن، و نیز ارکستر سینسیناتی پاپس در ایالت اوهایوی آمریکا شایان ذکرند.

فهرست مطالب در یک نگاه

مقدمه.....	۱
بخش ۱: آشنایی با سازهای کلاویه ای.....	۷
فصل ۱: من عاشق پیانو هستم.....	۹
فصل ۲: آشنایی با خانواده‌ی سازهای کلاویه دار.....	۱۹
فصل ۳: جستجو در بازار.....	۳۱
فصل ۴: اصول مراقبت صحیح از ساز.....	۵۵
فصل ۵: ۸۸ کلاویه، سه پدال، ده انگشت و دو پا.....	۶۳
بخش ۲: اصول نت‌نگاری برای سازهای کلاویه ای.....	۷۹
فصل ۶: خواندن نت‌ها و فواصل بین آنها.....	۸۱
فصل ۷: وارد شدن ریتم به بازی.....	۹۵
فصل ۸: مسیر هموارشده.....	۱۱۷
بخش ۳: کسب مهارت در سازنوازی.....	۱۳۵
فصل ۹: نواختن ملودی.....	۱۳۷
فصل ۱۰: گام.....	۱۵۵
فصل ۱۱: دست‌چپ فراموش نشود.....	۱۷۱
بخش ۴: اصول زیبایی‌شناسی موسیقی.....	۱۹۳
فصل ۱۲: سنگ بنای هارمونی.....	۱۹۵
فصل ۱۳: علائم سرکلید و تنالیته.....	۲۱۵
فصل ۱۴: غنی‌تر کردن صدا با آکورد.....	۲۲۹
بخش ۵: اهمیت مهارت‌های نوازندگی.....	۲۵۱
فصل ۱۵: موسیقی‌تان را زیباتر کنید.....	۲۵۳
فصل ۱۶: ریتم‌های زیبا.....	۲۷۷
فصل ۱۷: بررسی سبک‌ها.....	۲۹۷
بخش ۶: بخش ده‌تایی‌ها.....	۳۲۱
فصل ۱۸: ده روش برای بهتر شدن تمرین و اجرا.....	۳۳۳
فصل ۱۹: ده روش برای فراتر رفتن از مطالب این کتاب.....	۳۳۹
فصل ۲۰: ده سؤال‌ی که باید از معلم پیانوی آینده‌تان پرسید.....	۳۳۷
پیوست:.....	۳۴۷

فهرست مطالب

مقدمه.....	۱
درباره‌ی این کتاب.....	۱
قواعد رعایت‌شده در این کتاب.....	۲
تصورات خنده‌دار	۲
آنچه لازم نیست بخوانید	۳
ترتیب مطالب این کتاب	۳
بخش اول: آشنایی با سازهای کلاویه‌ای.....	۴
بخش دوم: اصول نت‌نگاری برای سازهای کلاویه‌ای.....	۴
بخش سوم: کسب مهارت در سازنوازی	۴
بخش چهارم: اصول زیبایی‌شناسی موسیقی	۴
بخش پنجم: اهمیت مهارت‌های نوازندگی	۵
بخش ششم: بخش ده‌تایی‌ها	۵
نمادهای به‌کار رفته در این کتاب	۵
مقصد بعدی	۶
بخش ۱: آشنایی با سازهای کلاویه‌ای	۷
فصل ۱: من عاشق پیانو هستم	۹
پیانو از چه رو سازی منحصر به فرد به شمار می‌آید؟	۹
مزیت‌های پیانونوازی	۱۰
مزیت‌های یادگیری موسیقی به واسطه‌ی پیانونوازی	۱۰
هم فن و هم هنر	۱۱
دلایل اقبال به پیانونوازی و ریشه‌های ناکام ماندن بیشتر هنرجویان	۱۲
آشنایی با زیر و بم پیانو	۱۳
آشنایی با زبان موسیقی	۱۴
تربیت گوش برای موسیقی افقی (ملودیک) و عمودی (هارمونیک)	۱۵
آشنایی با فرم‌ها و سبک‌های موسیقی	۱۶
بهترین شیوه‌ی پیانونوازی	۱۷
دانشته‌های بدیهی خواننده درباره‌ی پیانونوازی	۱۷

فصل ۲: آشنایی با خانواده‌ی سازهای کلاویه‌دار	۱۹
سازهای آکوستیک	۲۰
پیانو	۲۰
هارپسیکورد	۲۳
ارگ بادی	۲۵
سازهای الکتریک	۲۷
ویژگی‌های صوتی سازهای الکترونیک	۲۷
سینته‌سایزرها	۲۷
کیبوردهای دیجیتال	۲۸
فصل ۳: جستجو در بازار	۳۱
الکتریک یا آکوستیک (یا شاید هر دو؟)	۳۱
خرید پیانوی آکوستیک	۳۲
خرید ساز دیجیتال	۳۳
خرید ساز تلفیقی	۳۶
انتخاب بهترین پیانوی آکوستیک	۳۷
لحاظ کردن محل استقرار پیانو در تصمیم‌گیری	۳۷
انتخاب پدال‌های مناسب	۳۸
معامله‌ی احسن (و اجتناب از سازهای تقلبی)	۳۸
در انتخاب و خرید ساز تعجیل نکنید	۳۹
بررسی اجمالی بعضی از پیانوهای شناخته‌شده در بازار امروز	۴۰
انتخاب ساز دیجیتالی با دوام	۴۰
پیانو و ارگ دیجیتال	۴۲
کیبورد الکترونیک مجهز به آکومپانیمن	۴۲
کیبورد الکترونیک مخصوص اجرای زنده	۴۳
رایانه‌های آهنگسازی	۴۳
سینته‌سایزر	۴۳
اجتناب از گزینه‌های منسوخ	۴۳
تعیین گزینه‌های دیجیتالی مطلوب	۴۴
بررسی اجمالی بازار کیبوردهای دیجیتال	۴۶
انواع دیگر کیبوردهای دیجیتال	۴۸
حصول اطمینان از کیفیت ساز پیش از خریداری آن	۴۸
خرید به شرط چاقو!	۴۸

زود تصمیم نگیرید	۴۹
بر سر قیمت نهایی چانه بزنید	۵۰
خرید از فروشگاه‌های مجازی	۵۱
رابط دیجیتالی سازهای موسیقی (میدی)	۵۱
آشنایی با قالب میدی	۵۲
اتصال ساز الکترونیک به رایانه	۵۳
اتصال دو ساز الکترونیک به هم	۵۴
قالب میدی و نت‌نگاری	۵۴
فصل ۴: اصول مراقبت صحیح از ساز	۵۵
تعیین محل مناسب برای استقرار پیانو	۵۵
سازتان را برق بیندازید	۵۶
کمک گرفتن از افراد کارشناس برای معاینه‌ی ادواری و تعمیرات اساسی پیانو	۵۸
کوک کردن پیانوی آکوستیک	۵۸
نگهداری صحیح از کیبورد	۶۰
مواجهه با مشکلات جدی	۶۰
روش صحیح جابه‌جا کردن پیانوی آکوستیک	۶۲
فصل ۵: ۸۸ کلاویه، سه پدال، ده انگشت و دو پا	۶۳
پیدا کردن کلاویه‌ها	۶۳
کلاویه‌های سفید	۶۴
کلاویه‌های سیاه	۶۶
طرز درست نشستن پشت ساز	۶۷
نشستن یا نشستن پشت ساز	۶۷
صندلی یا نیمکت	۶۸
انواع پایه‌ی کیبورد	۷۱
دست از همه‌چیز مهم تر است	۷۲
دستها و انگشتان خود را خم کنید	۷۲
انگشت‌گذاری	۷۳
به دست‌ها و انگشتان استراحت بدهید	۷۴
قدرت پدال: پاهایتان را به کار بیندازید	۷۵
پدال‌های پیانو	۷۵
پدال‌های کیبورد دیجیتال	۷۶
بخش ۲: اصول نت‌نگاری برای سازهای کلاویه‌ای	۷۹

فصل ۶: خواندن نت‌ها و فواصل بین آنها	۸۱
راهنمای نت پیانو	۸۱
استفاده از خط حامل	۸۳
استفاده از کلیدهای مختلف	۸۴
مضاعف‌سازی خطوط حامل، مضاعف ساختن غنای موسیقی	۸۸
خطوط حامل مضاعف و خطوط اضافه	۸۸
بالا رفتن روی خطوط حامل	۹۰
یک اکتاو بالا، یک اکتاو پایین	۹۱
نشان‌های سجاوندی در موسیقی: خط میزان	۹۲
از نت‌خوانی دست نکشید	۹۳
فصل ۷: وارد شدن ریتم به بازی	۹۵
ضرب ادامه دارد	۹۵
اندازه‌گیری ضربها با تمپو	۹۵
گروه‌بندی ضربها در میزان‌ها	۹۷
ارزش زمانی نت‌ها	۹۸
نت سیاه: هر بار یک برش از کیک	۹۹
نت سفید: نصف کیک	۹۹
نت گرد: کیک کامل	۱۰۰
شمردن تمام قطعات	۱۰۱
ریتمهای سریعتر، تمپوی یکسان	۱۰۱
نت چنگ	۱۰۲
نت‌های دولاچنگ و کوچک‌تر	۱۰۳
سکوت‌ها: گوش دادن به نوای سکوت	۱۰۴
سکوت گرد و سکوت سفید	۱۰۴
سکوت سیاه و سایر سکوت‌ها	۱۰۶
شمردن کسر میزان معمول	۱۰۷
کسر میزان 4/4	۱۰۸
کسر میزان والس: 3/4	۱۰۹
ریتم مارش: کسر میزان 2/4	۱۰۹
کسر میزان 6/8	۱۱۰
نواختن قطعاتی در کسر میزان‌های آشنا	۱۱۱

فصل ۸: تغییر مسیر هموار شده	۱۱۷
آغاز سفر: ضرب بالا و میزان‌های ناقص	۱۱۷
افزایش ارزش زمانی نت‌ها با خط اتحاد و نقطه	۱۱۹
وصل کردن نت‌ها با خط اتحاد	۱۱۹
افزایش ارزش زمانی نت‌ها با نقطه	۱۱۹
نواختن ریتمهای ضد ضرب	۱۲۲
سه قلوهای عاشق شکلات	۱۲۳
ضرب سوینگ و شافل	۱۲۴
سنکپ	۱۲۶
نواختن قطعاتی با ریتمهای پیچیده‌تر	۱۲۷
بخش ۳: کسب مهارت در سازنوازی	۱۳۵
فصل ۹: نواختن ملودی	۱۳۷
بگذارید انگشتان‌تان راه بروند	۱۳۸
همه در جای خود!	۱۳۹
موقعیت نت دو	۱۳۹
موقعیت نت سل	۱۴۴
تغییر وضعیت دست در حین نواختن	۱۴۶
انگشتان‌تان را از روی هم رد کنید	۱۴۶
رد شدن از روی شست	۱۴۷
رد شدن شست از زیر	۱۴۸
نواختن ملودی‌هایی با دست راست	۱۴۹
فصل ۱۰: گام	۱۵۵
ساختن قدم به قدم یک گام	۱۵۶
گامهای ماژور	۱۵۷
شناخت گامهای ماژور	۱۵۷
نواختن تمرین‌های گام ماژور	۱۶۰
کشف انواع گامهای مینور	۱۶۰
گام مینور طبیعی	۱۶۱
گام مینور هارمونیک	۱۶۲
گام مینور ملودیک	۱۶۳
نواختن تمرین‌های گام مینور	۱۶۴
گام بلوز	۱۶۵

نواختن آهنگ‌هایی که از گام ساخته شده‌اند	۱۶۷
فصل ۱۱: دست چپ فراموش نشود	۱۷۱
کشف بخش‌های غربی پیانو	۱۷۱
قرار گرفتن در وضعیت درست	۱۷۲
آشنایی با محله‌ی جدید	۱۷۲
ملودی‌های چپ‌دست	۱۷۴
گام زدن در محدوده‌های پایین	۱۷۶
دو، سل و فا ماژور	۱۷۶
لا، می و ر مینور طبیعی	۱۷۷
لا مینور هارمونیک و ملودیک	۱۷۷
الگوهای همراهی	۱۷۸
الگوهای سه نتى	۱۷۸
الگوهای چهار نتى	۱۸۰
همراهی دست چپ با دست راست	۱۸۳
تقسیم ملودی در هر دو دست	۱۸۳
ملودی به اضافه‌ی یک نت	۱۸۳
ملودی با همراهی الگوهای سه نتى	۱۸۵
ملودی در اکتاوهای اونیسون (همصدا)	۱۸۶
نواختن قطعاتی با هر دو دست	۱۸۷
بخش ۴: اصول زیبایی‌شناسی موسیقی	۱۹۳
فصل ۱۲: سنگ بنای هارمونی	۱۹۵
اندازه‌گیری فواصل ملودیک	۱۹۵
انواع فواصل	۱۹۷
فواصل دوم	۱۹۸
فواصل سوم	۱۹۹
فواصل چهارم و پنجم	۲۰۰
فواصل ششم و هفتم	۲۰۲
اکتاو	۲۰۳
ترکیب نت‌ها برای فواصل هارمونیک	۲۰۴
نواختن دو نت همزمان	۲۰۴
اضافه کردن فواصل به ملودی	۲۰۵
هارمونیزه کردن با دست چپ	۲۰۶

نواختن قطعاتی با هارمونی بیشتر	۲۰۸
فصل ۱۳: علائم سرکلید و تنالیتیه	۲۱۵
تنالیتیه‌ی اصلی	۲۱۵
یک حلقه‌ی کامل از تنالیتیه‌ها	۲۱۶
استفاده از تنالیتیه برای نواختن قطعات موسیقی	۲۱۷
خواندن علائم سرکلید	۲۱۸
ترک کردن تنالیتیه‌ی اصلی و بازگشت به آن	۲۲۴
نواختن قطعاتی با علائم سرکلید	۲۲۵
فصل ۱۴: غنی‌تر کردن صدا با آکورد	۲۲۹
قدرت آکوردها	۲۲۹
آناطومی یک تریاد یا آکورد سه صدایی	۲۳۰
شروع کار با آکوردهای مازور	۲۳۱
آکوردهای مینور	۲۳۳
آشنایی با انواع دیگر آکورد	۲۳۳
تغییر درجه‌ی پنجم: آکوردهای افزوده و کاسته	۲۳۳
در انتظار نتیجه: آکوردهای معلق	۲۳۵
اضافه کردن هفتم برای ساختن آکورد چهارنتی	۲۳۶
خواندن علائم آکورد	۲۳۸
آشنایی با آکوردهای وارونه یا معکوس	۲۴۱
استفاده از آکوردهای معکوس	۲۴۱
جابه‌جا کردن نت‌های آکورد	۲۴۲
نواختن قطعاتی با آکورد	۲۴۳
بخش ۵: اهمیت مهارت‌های نوازندگی	۲۵۱
فصل ۱۵: موسیقی‌تان را زیباتر کنید	۲۵۳
دینامیک یا نوانس	۲۵۱
نوانس‌های اصلی	۲۵۴
وسیع‌تر کردن محدوده‌ی صدا	۲۵۴
تغییر تدریجی شدت صدا	۲۵۵
آرتیکولاسیون	۲۵۶
آشنایی با علائم آرتیکولاسیون	۲۵۷
قدرت آرتیکولاسیون	۲۵۸

۲۵۹	کنترل تمپو (سرعت)
۲۶۰	قدرت پدال
۲۶۰	استفاده از پدال دمپر
۲۶۱	نکاتی درباره‌ی پدال کم‌صدا
۲۶۲	پدال وسطی
۲۶۲	نواختن نت‌های زینت
۲۶۳	تریل
۲۶۵	گلیساندو فراموش نشود
۲۶۷	ترمولو
۲۶۹	آهنگ‌هایتان را زیبا کنید
۲۷۷	فصل ۱۶: ریتم‌های زیبا
۲۷۷	الگوی زیبایی همراهی دست چپ
۲۷۸	آکوردهای ثابت و شکسته
۲۸۰	چند قسمت کردن آکورد
۲۸۰	اکتاو چکشی
۲۸۳	الگوهای راک پرش‌دار
۲۸۶	خط باس ملودیک
۲۸۷	آغاز و پایان فوق‌العاده
۲۸۹	شروع بزرگ
۲۹۴	نواختن قطعاتی با همراهی دست چپ
۲۹۷	فصل ۱۷: بررسی سبکها
۲۹۸	سبک کلاسیک
۳۰۰	پیانوی بلوز
۳۰۰	نشانه‌های بلوز
۳۰۱	فرم ۱۲- میزانی
۳۰۲	کمی تنوع ایجاد کنیم
۳۰۳	پیانو در سبک راک
۳۰۳	عناصر ایجادکننده‌ی سبک راک
۳۰۴	نواختن پیانوی راک
۳۰۵	موسیقی کانتری
۳۰۵	عوامل سازنده‌ی سبک کانتری
۳۰۵	نواختن پیانوی کانتری

.....	پیانوی پاپ	۳۰۶
.....	نواختن پیانوی پاپ	۳۰۷
.....	قطعات پر احساس پاپ	۳۰۷
.....	پیانو به سبک سول	۳۰۸
.....	نواختن پیانوی سول	۳۰۸
.....	صدای موتاون	۳۰۸
.....	ریتمهای فانکی جذاب	۳۱۰
.....	دنیای شگفت‌انگیز جز	۳۱۰
.....	پیانوی جز	۳۱۰
.....	خلاقیات به خرج دهید	۳۱۱
.....	جایگزین کردن آکوردها	۳۱۲
.....	نواختن قطعه‌هایی در سبکهای محبوب	۳۱۴
.....	بخش ۶: بخش ده‌تایی‌ها	۳۲۱
.....	فصل ۱۸: ده روش برای بهتر شدن تمرین و اجرا	۳۲۳
.....	همیشه راحت و آرام باشید	۳۲۳
.....	عواملی که تمرکزتان را بر هم می‌زند از میان بردارید	۳۲۴
.....	زمان‌بندی و فهرست‌نویسی	۳۲۴
.....	ساختار شکنی کنید	۳۲۴
.....	از مترونوم استفاده کنید	۳۲۵
.....	تمرین قبل از اجرا	۳۲۵
.....	با پیانویی که قرار است با آن بزنید آشنا شوید	۳۲۶
.....	اگر قطعه‌ای را از بر می‌کنید	۳۲۶
.....	پیشگیری از سندرم بعد از اجرا	۳۲۶
.....	لبخند بزنید و تعظیم کنید	۳۲۷
.....	فصل ۱۹: ده روش برای فراتر رفتن از مطالب این کتاب	۳۲۹
.....	کار کردن با کتاب‌های آموزش پیانو	۳۲۹
.....	استفاده از کتاب‌های مرجع	۳۳۰
.....	خریدن نت موسیقی برای آهنگ‌سازی	۳۲۸
.....	انواع موسیقی مکتوب	۳۳۰
.....	تنظیم‌های موسیقی	۳۳۱
.....	کتاب نت‌های ساده‌شده	۳۳۱
.....	از کجا نت‌نگاشته بخریم	۳۳۲

همنوازی	۳۳۲
دونوازی	۳۳۲
ارکسترهای مجلسی	۳۳۳
گروه موسیقی	۳۳۳
آشنایی با استادان بزرگ پیانو	۳۳۳
یوهان سباستین باخ	۳۳۴
لودویگ فان بتهوون	۳۳۴
یوهانس برامس	۳۳۴
فردریک شوپن	۳۳۴
فرانتس لیست	۳۳۵
ولفگانگ امادئوس موتزارت	۳۳۵
سرگئی راخمانینف	۳۳۵
شرکت در اجراهای زنده	۳۳۶
گوش دادن به اجراهای ضبط شده	۳۳۶
فروشگاه‌های محصولات موسیقی	۳۳۶
خرید از فروشگاه‌های مجازی	۳۳۶
به کتابخانه‌ها هم سر بزنید	۳۳۷
مبادله‌ی موسیقی با دوستان	۳۳۷
لذت بردن از پیانو روی پرده‌ی بزرگ	۳۳۷
فصل ۲۰: ده سؤالی که باید از معلم پیانوی آینده‌تان بپرسید	۳۳۹
شاگردان قبلی شما چه کسانی بوده‌اند؟	۳۳۹
چه مدت است پیانو می‌زنید و تدریس می‌کنید؟	۳۴۰
انتظار دارید چقدر تمرین کنم؟	۳۴۰
می‌توانید قطعه‌ای برایم بنوازید	۳۴۱
چه رپرتواری را تدریس می‌کنید؟	۳۴۲
در مورد نت‌های اشتباه، خطای هنرجو، و شاگردانی که کند پیش می‌روند چگونه واکنش نشان می‌دهید؟	۳۴۲
چه روش‌هایی را در تدریس پیانو به کار می‌گیرید؟	۳۴۳
کلاس‌ها کجا برگزار می‌شوند؟	۳۴۳
چقدر باید برای کلاس پردازم؟	۳۴۴
آیا رسی‌تال هنرجویان هم برگزار می‌کنید؟	۳۴۵
پیوست:	۳۴۷

مقدمه

.....

به کتاب پیانو *For Dummies* خوش آمدید. اگر دوست دارید پیانو بزنید، نترسید؛ پیانو هم مثل بقیه‌ی وسایل خانه است فقط کمی بزرگ‌تر. تعدادی هم کلید سیاه و سفید دارد. با کمک این کتاب می‌توانید از پیانوی خود که تا حالا در گوشه‌ی اتاق خاک می‌خورده، استفاده کنید.

اگر تاکنون پیانو ندیده‌اید یا به آن دست نزده‌اید، هیچ اشکالی ندارد. این کتاب آموزش پیانو را از ابتدایی‌ترین مرحله آغاز می‌کند و آنچه را که لازم است بدانید به شما می‌آموزد تا بتوانید با پیانو نغمه‌های دل‌انگیزی بنوازید. از آن گذشته، تمام مراحل یادگیری برای شما لذت‌بخش و سرگرم‌کننده خواهد بود.

درباره‌ی این کتاب

اگر در خانه پیانو یا کیبورد دارید، یا قصد دارید یکی بخرید، این کتاب به شما کمک می‌کند که یاد بگیرید چطور آن را بنوازید. شاید بخواهید نت‌خوانی یاد بگیرید؛ شاید هم بلدید پیانو بزنید، ولی می‌خواهید مهارت نوازندگی‌تان را بالا ببرید و سبک نوازندگی خود را ارتقا دهید. ممکن است علاقه‌مند باشید درباره‌ی پیانو و نوازندگان آن بیشتر بدانید یا شاید فقط برای خرید کیبورد یا پیدا کردن معلم به کمک احتیاج دارید. در همه‌ی این موارد این کتاب به کارتان خواهد آمد.

می‌توانید از این کتاب به عنوان کتاب کمک درسی یا فقط کتاب مرجع استفاده کنید. اگر بلدید پیانو بزنید، احتمالاً در این کتاب با تکنیک‌ها و روش‌های جدید نوازندگی آشنا خواهید شد. اگر کتاب را صفحه به صفحه بخوانید، تمرین‌ها را روی پیانو بزنید و به نمونه‌های صوتی سی‌دی همراه کتاب گوش دهید، می‌توانید نت‌های پیانو را بخوانید؛ اسم نت‌ها، گام‌ها و آکوردها و مطالب زیادی درباره‌ی سبک‌های مختلف موسیقی یاد خواهید گرفت و در کل بر مهارت‌های مقدماتی پیانو کاملاً مسلط خواهید شد.

اگر سؤال خاصی درباره‌ی نواختن پیانو دارید یا می‌خواهید مستقیم سراغ مطلبی بروید که همیشه دلتان می‌خواسته در مورد این ساز بدانید، به فهرست مطالب کتاب سری بزنید. به این ترتیب، به راحتی می‌توانید آنچه را که می‌خواهید، پیدا کنید.

نکته: واقعیت این است که نت‌خوانی و هماهنگی دست و انگشتان برای نواختن پیانو را نمی‌توان یک‌شبه آموخت. این کار مستلزم زمان و تلاش است. شاید درباره‌ی روش‌های نواختن پیانو بدون نت‌خوانی چیزهایی شنیده باشید. در این کتاب از آن روش‌ها خبری نیست. کتاب پیانو *For Dummies*، از روز اول، تدریس مبانی نت‌خوانی و ریتم را شروع می‌کند چرا که این روش سالها برای نواختن پیانو استفاده شده و امتحان خود را پس داده‌اند. در کتاب حاضر سعی شده است که روش آموزش ساده و مفرح باشد.

قواعد رعایت شده در این کتاب

احتمالاً از دیدن نت‌های زیادی که در این کتاب برای نواختن می‌بینید، خوشحال خواهید شد. من از تمام قواعد استاندارد خواندن و نوشتن نت موسیقی استفاده کرده‌ام تا با آنها پیش بروید و بعد از خواندن و کنار گذاشتن این کتاب بتوانید هر نت دیگری را بخوانید و بنوازید و وقتی هم خودتان نوازنده شدید، انگشت‌ها و دستان‌تان بتوانند از روش‌های خاص و کاربردی من استفاده کنند.

قواعد دیگری که در خواندن این کتاب به شما کمک می‌کنند:

- ✓ حروف ایتالیک را برای معرفی واژگان موسیقایی جدید، به کار برده‌ام.
- ✓ کلمات یا عبارت‌های کلیدی با حروف بولد نوشته شده‌اند.
- ✓ وبگاه‌ها و آدرس‌های ای‌میل را با مونو فونت نوشته‌ایم تا از بقیه‌ی مطالب مجزا شوند. دقت کنید که آدرس بعضی از وبگاه‌ها ممکن است در دو خط آمده باشند. در این صورت بین‌شان خط فاصله نیامده و اگر دقیقاً عین همان چیزی را که می‌بینید، تایپ کنید - بدون توجه به این که در دو خط آمده‌اند - به صفحه‌ی وبگاه مورد نظر می‌روید.

تصورات خنده‌دار

این کتاب را با چند پیش‌فرض درباره‌ی خوانندگان‌اش نوشته‌ام:

- ✓ از گوش دادن به موسیقی لذت می‌برید، به خصوص از صدای پیانو خوش‌تان می‌آید.
- ✓ وقتی صدای پیانو زدن کسی را می‌شنوید، به وجد می‌آیید و به خودتان می‌گویید: "کاش من هم می‌توانستم پیانو بزنم."

✓ تا به حال کلاس پیانو نرفته‌اید. اگر هم زمانی رفته باشید، خودتان را مبتدی می‌دانید. در هر صورت، دلتان می‌خواهد همه چیز را به زبان ساده و قابل فهم یاد بگیرید.

✓ پیانو یا کیبورد دارید، ولی چیز زیادی با آن نمی‌زنید و برای این که بتوانید آهنگ بسازید و ساز بزنید به کمک نیاز دارید.

✓ پیانو یا کیبورد ندارید و قصد دارید یکی بخرید و برای این کار به راهنمایی نیاز دارید. به احتمال زیاد سازی که می‌خرید حداقل ۲۵ کلید سیاه و سفید دارد، شاید به برق وصل شود شاید هم نه، و قیمت‌اش هم به اندازه‌ی بودجه‌ای است که برای آن در نظر گرفته‌اید.

✓ دلتان می‌خواهد از همه چیز سر در بیاورید.

اگر هر کدام از این پیش‌فرض‌ها در مورد شما صدق می‌کند، این کتاب به دردتان خواهد خورد.

آنچه لازم نیست بخوانید

لازم نیست خواندن این کتاب را حتماً از اول شروع کنید. رمان بر باد رفته را که نمی‌خوانید! در فصل ۴ چهار هیچ اتفاق هیجان‌انگیزی قرار نیست بیفتد. می‌توانید از جایی که برایتان جالب است شروع کنید. اگر مطلبی را که لازم است بدانید در فصلی است که از خواندن آن صرف نظر کرده‌اید، به آن فصل بازگردید، مطلب مورد نظر خود را بخوانید و دوباره به خواندن سایر فصل‌های کتاب که دوست دارید، بپردازید.

یکی از ویژگی‌های جالب کتاب‌های *For Dummies* اطلاعات اضافه‌ای است که زینت‌بخش کتاب شده‌اند؛ کادرهای خاکستری‌رنگی که در سراسر کتاب می‌بینید و پاراگراف‌هایی که به نماد نکات فنی مزین‌اند، برای درک بهتر مطالب کتاب اضافه شده‌اند. اما اگر فقط دنبال مباحث اصلی هستید، می‌توانید بدون دغدغه‌ی از دست دادن مطالب اساسی، از آنها بگذرید.

ترتیب مطالب این کتاب

کتاب پیانو *For Dummies* در شش بخش نوشته شده است. نگاهی به توضیحات هر بخش بیندازید و به سراغ فصل یا مبحثی که فکر می‌کنید برایتان مفیدتر است، بروید.

در سراسر کتاب از ارجاعات مفیدی استفاده کرده‌ام. بنابراین اگر مشغول خواندن فصلی هستید که مثلاً در آن به کلمه‌ی پایه‌ی آکورد اشاره شده و شما معنی آن را نمی‌دانید،

این ارجاعات شما را راهنمایی خواهد کرد که کجا درباره‌ی این کلمه بیشتر بخوانید.

بخش اول: آشنایی با سازهای کلاویه‌ای

در بخش ۱ با خانواده‌ی سازهای کلاویه‌دار مثل کیبورد و پیانو آشنا خواهید شد.

در آغاز فصل در مورد کیبوردهای آکوستیک (مثل پیانو) و الکتریک (یا دیجیتال) کاملاً توضیح داده‌ام. مثلاً شباهت‌ها و تفاوت‌هایشان؛ گزینه‌های مختلف را معرفی کرده‌ام و این که کدام ساز و به چه علت برای شما مناسب‌تر است و در ضمن، توصیه‌هایی هم در مورد خرید ساز برایتان آورده‌ام.

بخش ۱ با مطالبی در مورد نگهداری از ساز به پایان خواهد رسید و بهترین قسمت در پایان آمده است: نشستن پشت ساز، آشنایی با کلیدهای سیاه و سفید، این که از کدام دست در کدام قسمت استفاده کنید و نحوه‌ی کار با پدال‌های پای.

بخش دوم: اصول نت‌نگاری برای سازهای کلاویه‌ای

این بخش راهنمای شما برای نمادها، نشانه‌ها، خطوط و نقطه‌های فراوانی است که در نت‌نویسی استفاده می‌شوند. همچنین به شما نشان داده‌ایم که چطور این نمادها، خطها و نقطه‌ها را روی پیانو اجرا کنید و به صورت صدا در بیاورید.

یکی از مهم‌ترین قسمت‌های بخش ۲، تمرکز بر ریتم است: این که چطور نوشته می‌شود، چطور باید ریتمهای مختلف را در موسیقی بشمارید و چطور آهنگ‌هایی را که بلدید، با ریتمهای مختلف بنوازید.

بخش سوم: کسب مهارت در سازنوازی

در بخش ۳ به نواختن پرداخته و ملودی بسیاری از آهنگ‌های معروف را نواخته‌ایم و البته این کارها را با دست راست شروع کرده‌ایم. همچنین در مورد اهمیت گامها سخن گفته‌ایم و این که چطور به ما کمک می‌کنند تا در نواختن پیانو مهارت زیادی کسب کنیم. در پایان این بخش، دست چپ هم وارد بازی خواهد شد.

بخش چهارم: اصول زیبایی‌شناسی موسیقی

در این بخش، دنیای هارمونی را کشف خواهید کرد؛ هارمونی چیست؟ چطور ساخته می‌شود و چگونه می‌توان از آن برای زیباتر کردن نواهایی که می‌نوازید، کمک گرفت؟ با علامت‌های سرکلید و آکوردها آشنا خواهید شد و فرصت زیادی خواهید داشت که روی ملودی هارمونی بگذارید.

بخش پنجم: اهمیت مهارت‌های نوازندگی

این بخش را بخوانید تا بتوانید موسیقی‌ای را که می‌نوازید با ترفندها و تکنیک‌های جذاب، زیباتر کنید. فقط حواس‌تان باشد: وقتی دیگران بفهمند که شما این بخش کتاب را خوانده‌اید، مدام از شما درخواست می‌کنند در مهمانی‌ها برایشان پیانو بزنید.

بخش ششم: بخش ده‌تایی‌ها

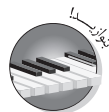
در این بخش چند فهرست آمده که به شما کمک می‌کند از نواختن پیانو لذت بیشتری ببرید. برای حداکثر استفاده از زمان تمرین‌تان و این که استعدادتان در نوازندگی را با نواختن در برنامه‌ها و اجرای موسیقی به نمایش بگذارید نیز، توصیه‌هایی آورده‌ایم. همچنین راهنمایی‌تان کرده‌ام چنانچه بعد از مطالعه‌ی این کتاب مایل به یادگیری بیشتر هستید، چه راهی را در پیش بگیرید. از آنجایی که بدون معلم فقط تا حدودی می‌توانید پیشرفت کنید، نکات و توصیه‌هایی نیز برای پیدا کردن معلم پیانوی مناسب در آخر این بخش آورده‌ام.

همچنین در بخش پایانی، راهنمای استفاده از سی‌دی همراه کتاب و فهرست همه‌ی آهنگ‌های آن آمده است. درست فهمیدید! این کتاب سی‌دی هم دارد. در این سی‌دی اجرای همه‌ی قطعات و آهنگ‌هایی که در کتاب آمده به اضافه‌ی نمونه‌های صوتی دیگری را می‌توانید گوش کنید.

نمادهای به کار رفته در این کتاب

وقتی فصل‌های مختلف این کتاب را می‌خوانید، نمادهای کمک‌رسانی را در حاشیه‌ی آن می‌بینید که توجه‌تان را به اطلاعات و نکات مفیدی جلب می‌کنند؛ از راهنمایی‌های سودمند گرفته تا سرگرمی‌های لذت‌بخش.

دیگر نمی‌توانید صبر کنید؟ باید چیزی را که الان خواندید، روی پیانو بزنید؟ این نماد شما را مستقیماً به سمت موسیقی واقعی راهنمایی می‌کند تا بتوانید بخش تئوری و عملی را با هم ترکیب کنید.

حتماً به مطالبی که کنار این علامت آمده است، توجه کنید. همان طور که احتمالاً حدس زده‌اید، در اینجا مطلب مهمی نهفته است که نباید یادتان برود.

وقتی این علامت را می‌بینید، متوجه اطلاعات مفیدی خواهید شد که کمک می‌کند زمان، پول و انرژی خود را هدر ندهید.

وقتی می‌خواهم از اصطلاحات فنی و تخصصی استفاده کنم، با این علامت به شما اطلاع داده‌ام. اگر به اصطلاحات فنی علاقه ندارید، اشکالی ندارد؛ ورق بزنید و از آن صفحه بگذرید ولی لازم نیست آن قدر با عجله این کار را بکنید که صفحه پاره شود!

به مطالبی که ذیل این نماد مطرح شده‌اند دقت کنید. بعدها از این که شما را راهنمایی کرده‌ام چگونه از مشکلات و اشتباهات اجتناب کنید، از من سپاسگزار خواهید بود.

مقصد بعدی

اگر درباره‌ی پیانو اطلاعات زیادی ندارید، پیشنهاد می‌کنم از بخش اول کتاب شروع کنید و با انواع مختلف پیانو آشنا شوید. پیانو ساز شگفت‌انگیزی است.

اگر قصد خرید پیانو یا کیبورد دارید، به فصل ۳ و ۴ بروید. بعد از خواندن این فصل‌ها حس می‌کنید که برای خرید ساز آمادگی بیشتری دارید. خود من، فقط با نوشتن این مطالب، کلی چیز یاد گرفتم!

برای آن که خودتان را بسنجید و ببینید نمادهای نت‌نویسی در یک صفحه‌ی نت پیانو را می‌شناسید یا نه، به فصل ۶ بروید (نگران نباشید، در این فصل برای این که بدانید کجا باید دنبال یادآور یا توضیح موارد بگردید، از راهنما استفاده شده است).

توصیه می‌کنم فصل‌های ۷ و ۸ را که درباره‌ی ریتم هستند حتماً بخوانید. خواندن و اجرای صحیح ریتم از جمله توانایی‌های اصلی‌ست که برای نت‌خوانی به آن احتیاج دارید. اگر ریتم را متوجه شوید و بتوانید بنوازید، بقیه‌ی کارها برایتان مثل آب خوردن خواهد شد.

اگر نت‌خوانی بلدید، فصل ۳ و ۴ را بخوانید که درباره‌ی گام، ملودی، آکورد و مطالب دیگری‌ست که با توجه به مهارت و تکنیک‌تان می‌توانید از آنها استفاده کنید؛ می‌توانید آهنگ‌های جالبی بزنید و دانسته‌هایتان را گسترش دهید. اگر نواختن یک آهنگ برایتان سخت است، به عقب برگردید و تکنیک خاص مربوط به آن را دوباره تمرین کنید.

برای آشنایی با قطعاتی که در طول این کتاب خواهید نواخت، سیدی را در دستگاه پخش بگذارید و به بعضی از نمونه‌های آن گوش کنید. فهرست آهنگ‌های سیدی که در پایان کتاب آمده، در پیدا کردن نت‌های نوشته شده در کتاب به شما کمک خواهد کرد.

بخش ۱

آشنایی با سازه‌های کلاویه‌ای

ریچ تنانت

موج پنجم

“متأسفم، ما فقط پیانوی دیواری می فروشیم”

در این بخش ...

قبل از این که ساز کلیدداری مثل پیانو یا کیبورد بنوازید، باید آن را بشناسید و بدانید چطور کار می کند، دستها و پاهایتان باید در چه وضعیتی قرار بگیرند و چرا آن همه کلید دارد. لازم نیست امتحان بدهید یا مدرکی بگیرید؛ هر کسی می تواند این نکات را به سادگی بیاموزد.

در این بخش، مروری خواهیم داشت بر ساز پیانو و گامهای اصلی ای که باید برای یادگیری نواختن آن برداشته شود. شما را به سفری داخل پیانو خواهیم برد و با خانواده ی بزرگ سازهای کلاویه دار آشنایتان خواهیم کرد. همچنین اطلاعاتی درباره ی پیدا کردن، خرید و نگهداری پیانو در اختیارتان خواهیم گذاشت. در پایان این بخش هم می توانید پشت ساز بنشینید و نام همه ی کلیدهای سفید و سیاه پیانو را بگویید.

فصل ۱

من عاشق پیانو هستم

در این فصل

- چیز است که پیانو را تا این حد خاص می‌کند
- آشنایی با ساز و نت‌خوانی
- سنجش معلومات فعلی خود درباره‌ی نواختن پیانو

“عاشق این هستم که انگشتانم روی کلایدها حرکت کنند.”

این جمله قسمتی از آهنگ “I Love a Piano” است که اِروینگ برلین آن را در سال ۱۹۱۵ اجرا کرد و بدون شک، خیلی از افراد دقیقاً همین احساس را درباره‌ی پیانو داشته و دارند. ۱۰۰ سال پیش که این آهنگ ساخته شد، پیانو در اوج محبوبیت بود و همه فکر می‌کردند داشتن پیانو در خانه و نواختن آن از نان شب هم واجب‌تر است. هنوز هم پیانو همین محبوبیت را دارد و من و خیلی از افراد دیگر همچنان عاشق پیانو هستیم. پیانو همیشه ساز محبوبی‌ست و تعداد افرادی که این ساز و نوازندگی آن را دوست دارند روز به روز بیشتر می‌شود. پیانو در عین این که به خاطر کیفیت‌اش ارزشمند است، همواره با پیشرفت‌های تکنولوژی روز نیز هماهنگ می‌شود.

این فصل به شما کمک خواهد کرد که متوجه شوید چرا پیانو ساز ویژه‌ای‌ست و برای یادگیری آن چه چیزهایی لازم دارید. شاید به این نتیجه برسید که دانسته‌هایتان درباره‌ی موسیقی خیلی بیشتر از آن چیزی‌ست که خودتان فکر می‌کردید؛ حتی اگر مبتدی باشید.

پیانو از چه رو سازی منحصر به فرد به شمار می‌آید؟

پیانو زدن شامل این مراحل موسیقایی پایه است:

- ✓ نواختن نت‌ها و ملودی‌های مختلف
- ✓ کنترل شدت صدای نت‌ها
- ✓ نواختن دینامیک (نوانس)‌های مختلف (بلندی و آهستگی نسبی اصوات)

اما نواختن پیانو از بسیاری جهات با دیگر سازها تفاوت دارد. همچنین پیانو ویژگی‌های بسیاری دارد که آن را به سازی ایده‌آل برای یادگیری و درک موسیقی تبدیل کرده است.

مزیت‌های پیانونوازی

پیانو نقشی محوری و مرکزی در موسیقی جهان دارد و استاندارد طلایی سازهای موسیقی‌ست. آهنگسازان و تنظیم‌کنندگان از آن استفاده می‌کنند و تقریباً در تمام سبک‌های موسیقی ارکسترهای کوچک، گروه‌های راک و تریوهای جز استفاده می‌شود (همه‌جا غیر از ارکسترهای مارش که در حال رژه رفتن ساز می‌زنند و حرکت می‌کنند). ویژگی‌های زیر پیانو را به سازی ویژه تبدیل کرده است:

✓ می‌توانید تعداد زیادی نت‌های مختلف را همزمان بزنید. اصطلاح جالبی که برای این ویژگی به کار می‌رود پُلی‌فُنیک است.

✓ یک ساز سولوی کامل است. می‌توانید یک آهنگ کامل یا هر فرم موسیقی را بدون نیاز به ساز دیگری با پیانو بزنید. این ویژگی پیانو را به سازی کامل تبدیل کرده است.

✓ برای همراهی موسیقی عالی‌ست. می‌توانید یک خواننده، گروه کر، کلاس رقص، فیلم صامت، اپرا یا سریال تلویزیونی و سازهای دیگر را با پیانو همراهی کنید.

✓ با پیانو تقریباً هر قطعه‌ای را می‌توانید بنوازید. این ساز گنجینه‌ی فوق‌العاده‌ای از موسیقی در اختیار دارد.

مزیت‌های یادگیری موسیقی به واسطه‌ی پیانونوازی

پیانو برای یادگیری موسیقی ساز ایده‌آلی‌ست. اولین دلیل، طراحی کلیدهای آن است. وقتی پشت سازتان می‌نشینید، همه‌ی نت‌ها مرتب و دسته‌بندی شده جلوی چشم‌تان هستند. فهمیدن و نواختن نت‌های موسیقی روی پیانو خیلی ساده است چون کلیدهای پیانو تصویر مشخصی از جایگیری نت‌ها و بالا (زیر) بودن صدا یا پایین (بم) بودن آنها به شما می‌دهند.

هر یک از کلیدهای روی پیانو صدای خاص خود را دارد که این امر کار را بسیار ساده می‌کند. برای این که از پیانو صدایی زیبا و دلنشین در بیاورید به مهارت خاصی احتیاج ندارید. در مقایسه با سازهای دیگر که نام نمی‌برم، (خوب حالا که این قدر اصرار می‌کنید می‌گویم: ویولن، کلارینت، ترومبون، ترومپت، فاگوت، ابوا و توبا) نواختن کلیدهای پیانو، صرف نظر از زیر یا بم بودن صدا، به آسانی فشردن هر کلید دیگری‌ست.

امتیاز دیگر پیانو این است که می‌توانید آکورد و لایه‌های مختلف موسیقی را بنوازید. نواختن هارمونی روی کیبورد بسیار ساده است و در لحظه می‌شنوید که ترکیب خاصی از نت‌هایی که در نظر دارید، چطور صدا می‌دهد. فکر می‌کنم توضیح‌حاتم برای آن که منظورم را درک کرده باشید، کافی است.

هم فن و هم هنر

بعد از همه‌ی حرف‌هایی که زدم و کارهایی که انجام دادم، باید بگویم، شاید چیزی که پیانو را تا این حد خاص می‌کند این باشد که برای یادگیری‌اش باید خیلی وقت بگذارید و در عوض نتیجه‌ی فوق‌العاده‌ای هم خواهید گرفت. پیانو زدن یک جنبه‌ی ذهنی و یک جنبه‌ی فیزیکی دارد. برای نواختن پیانو هم خلاقیت لازم است و هم نظم، و به کارگیری همزمان بدن و ذهن برای این کار بسیار خوشایند و لذت‌بخش است.

وقتی نت‌خوانی و نواختن نت‌ها روی پیانو را یاد می‌گیرید، حلقه‌هایی اطلاعاتی از مغز به بدن‌تان ایجاد می‌کنید. اولین حلقه از چشم به مغز است، یعنی وقتی که نت‌ها را می‌بینید و اطلاعات را پردازش می‌کنید. در دومین حلقه، مغز سیگنال‌هایی به دست‌ها و انگشتان‌تان می‌فرستد و به آنها می‌گوید کجا و چگونه حرکت کنند. انگشتان‌تان این حس را پیدا می‌کنند که لمس کردن و زدن کلیدهای مختلف، شدت ضربه و جای آنها، چه صداهای مختلفی را تولید می‌کند. سومین حلقه زمانی‌ست که گوش‌هایتان صدایی را که از پیانو در می‌آید، می‌شنوند و دوباره اطلاعاتی را برای مغز می‌فرستند تا پردازش شود: آیا نت و ریتم درست را زدم؟ نت را زیادی قوی یا زیادی آرام زدم؟ آیا چیزی که زدم اصلاً شبیه موسیقی بود؟ همه‌ی این اطلاعات به شما کمک می‌کند سیگنال‌های درست‌تری بفرستید و نتایج بهتری بگیرید.

وقتی هنرمند درون شما مشغول فعالیت است، این تجربه‌ی کاملاً حسی با عامل تفسیری دیگری همراه می‌شود؛ نت‌ها و دستورالعمل‌های نوشته شده روی کاغذ نمی‌توانند کاملاً مشخص کنند که موسیقی نواخته شده چه صدایی باید داشته باشد. به همین علت است که وقتی دو پیانیست یک قطعه‌ی یکسان را می‌نوازند، دو اجرای کاملاً متفاوت خلق می‌کنند. حتی دو اجرا از یک پیانیست هم با هم تفاوت دارند. در نواختن پیانو شما در اجرای موسیقی تصمیم‌گیرنده هستید؛ با چه سرعتی، چقدر بیشتر، چقدر کمتر و چند قطعه برای شنوندگان اجرا کنید.

ترکیب مهارت‌های اجرایی و تفسیر موسیقی چیزی‌ست که هنگام نواختن پیانو، اتفاق می‌افتد. حتی وقتی فقط نتی را که نوشته شده می‌زنید، تفسیر شخصی شما در نوازندگی‌تان دخیل است. وقتی پیانو می‌زنید، از روز اول موسیقیدان هستید.

دلایل اقبال به پیانونوازی و ریشه‌های ناکام ماندن بیشتر هنرجویان

بسیاری از افراد در کودکی به کلاس پیانو می‌روند، یعنی زمانی که معمولاً خودشان تصمیم‌گیرنده نیستند. بزرگسالان اما به دلایل متعددی سراغ پیانو می‌روند. از جمله این

که می‌خواهند دوباره سعی کنند، چون در کودکی موفق به یادگیری نشده‌اند. در اینجا برخی از دلایل افراد برای یادگیری پیانو یا یادگیری دوباره‌ی آن را بررسی کرده‌ایم:

✓ **می‌خواهید آهنگ‌های مورد علاقه‌تان یا آهنگ‌هایی را که خودتان می‌سازید با پیانو بزنید.** وقتی یک قطعه‌ی موسیقی را با پیانو می‌زنید، به آن موسیقی زندگی می‌بخشید. نت موسیقی روی کاغذ مثل نقشه‌ی ساختمان است: یک سری علامت و دستورالعمل که به شما می‌گوید چه نت‌هایی را بزنید و چطور آن را بنوازید. نوازنده باید این فرایند را که در ذهن آهنگساز شروع شده است کامل کند چون تا وقتی موسیقی اجرا نشود و به گوش شنونده نرسد، ناتمام است.

✓ **به چالش علاقه دارید.** شکی نیست که رسیدن به درجه‌ی متوسط یا بالای نوازندگی پیانو مستلزم زمان، صبر و تمرین بسیار است. بعضی از افراد این چالش را دوست دارند. هدف‌تان هر چه باشد، یاد گرفتن پیانو چالش بی‌پایانی‌ست که در هر مرحله تازگی دارد. بعضی افراد برای خود اهدافی دارند مثلاً دلشان می‌خواهد بتوانند یک قطعه‌ی خاص را بنوازند، یا این که بتوانند در یک مهمانی خانوادگی برای بقیه پیانو بزنند. در طول یادگیری نتایج درخشانی می‌گیرید و نتیجه‌ی واقعی تلاش‌تان را وقتی می‌بینید که بتوانید آهنگ مورد علاقه‌تان را بنوازید یا با افراد دیگر ساز بزنید. این که بتوانید در یک گروه موسیقی نوازندگی کنید، پیشرفت بسیار خوبی است!

✓ **دل‌تان می‌خواهد بتوانید در همه‌ی سبک‌های موسیقی ساز بزنید.** نواختن یک ترانه‌ی پاپ یا یک سونات کلاسیک با پیانو به دانستن نت‌های متفاوتی احتیاج ندارد. وقتی نت‌خوانی بلد باشید و بتوانید پیانو بزنید، می‌توانید موسیقی کلاسیک، جاز، راک، کانتری، محلی، بزمی، موزیکال‌های برادوی و خیلی چیزهای دیگر را بزنید. اگر بتوانید پیانو بزنید، یعنی زبان جهانی موسیقی را بلدید.

✓ **فکر می‌کنید ریاضیات‌تان را تقویت می‌کند.** این واقعیت دارد که ریاضیات نقش مهمی در موسیقی دارد، از طبیعت خود صدا گرفته تا فرمول قرارگیری نت‌ها در یک گام و ساختار قرینه‌ی یک فرم ۳۲ میزانی. معلم‌های پیانو از روی تجربه می‌دانند که پیانو زدن به تمرکز و دقت نیاز دارد. همچنین می‌دانند که هنرجویان پیانو وقتی ساز زدن‌شان بهتر می‌شود و تجربه پیدا می‌کنند، در این زمینه‌ها هم پیشرفت می‌کنند. اما بعضی از متخصصان (مثل معلم جبر کلاس هشتم من) کاملاً با این نظریه که پیانو زدن مهارت‌های ریاضیات را تقویت می‌کند، مخالف‌اند.

متأسفانه، شکست در آغاز راه باعث می‌شود که بسیاری از هنرجویان دلسرد شوند و یادگیری را رها کنند. باید بدانید که وقتی شروع به یادگیری پیانو می‌کنید در زمان‌بندی و انتظارات‌تان واقع‌بین باشید. با توجه به این موضوع، برخی از دلایل اصلی برای ادامه ندادن یادگیری پیانو از این قرارند؛ مراقب باشید که شما هم قربانی آنها نشوید:

✓ **یأس و ناامیدی.** یادگیری پیانو زمان می‌برد. هماهنگی دست‌ها و انگشتان، نت‌خوانی و تمرین منظم لازمه‌ی کار هر نوازنده‌ای است. در واقع هدف این کتاب جذاب کردن همه‌ی این موارد است.

✓ **نداشتن وقت.** رسیدن به مرحله‌ی مبتدی نوازندگی پیانو به ساعات طولانی تمرین روزانه نیاز ندارد. تمرکز و آرامش در جلسات، نقش معجزه‌آسایی در پیشرفت‌تان خواهد داشت.

✓ **انتقاد از خود.** شکی نیست که شما بزرگ‌ترین منتقد خودتان هستید؛ هیچ‌کس دوست ندارد نت‌ها را نادرست بنوازد. از خودتان کمتر انتقاد کنید و به جای آن از موفقیت‌های کوچک‌تان لذت ببرید (به هر حال موفقیت هستند) و برای دوستان و خانواده‌تان ساز بنزید تا آنها هم تشویق‌تان کنند.

راهنمایی‌های بیشتر برای نهایت بهره‌مندی از جلسات تمرین، در فصل ۱۸ آمده است.

آشنایی با زیر و بم پیانو

اولین قدم برای یادگیری پیانو آن است که با سازتان آشنا شوید. پیانو سازی پیچیده و شگفت‌انگیز است. پیانوی مدرن امروزی، بازتاب قرن‌ها پیشرفت و توسعه در طراحی این ساز و صدای آن است. در فصل ۲، همه چیز را درباره‌ی ساختار پیانو برایتان خواهم گفت: اسم قسمت‌های مختلف و این که چگونه، توسط شما به صدا در می‌آید. همچنین درباره‌ی پیشرفت‌های عمده در پیانوهای دیجیتال، که صدا را به صورت الکترونیکی تولید می‌کنند و تفاوت آنها با همتای اکوستیک‌شان.

برای خرید پیانو در بازار امروز، گزینه‌های زیادی پیش رویتان است. دو مدل پیانوی اکوستیک، یعنی پیانوی رویال و پیانوی دیواری، سایزها و قیمت‌های مختلفی دارند و شیوه‌ی تولید صدا در هر دو یکی است. طراحی چکش‌های آنها طوری است که می‌توانید بلندی صدا و کیفیت آن را از طریق سرعت ضربه و نوانس کنترل کنید. وقتی کلیدی را فشار می‌دهید، در داخل پیانو یک چکش چوبی با روکش نمدی به یک سیم یا گروهی از سیم‌ها می‌خورد. صفحه صدای چوبی که موازی سیم‌هاست، رزونانس ناشی از لرزش سیم‌ها را تقویت می‌کند.

انواع پیانوهای دیجیتال که امروزه موجودند، دامنه‌ی انتخاب شما را گسترده‌تر کرده‌اند، اما صدا و حس صدای واقعی ساز آکوستیک را ندارند. همان طور که در فصل ۲ توضیح خواهم داد، این پیانوها از صداهای سمپل استفاده می‌کنند - صدای پیانو، پیانوی الکتریک، هارپسیکورد و ارگ و همچنین سازهای دیگر و افکت‌های صوتی - که به صورت اطلاعات دیجیتال ذخیره شده‌اند. با فشار دادن کلیدها این صداها به صورت الکترونیک تقویت و تولید می‌شوند و به گوش می‌رسند. پیانوهای دیجیتال طیف وسیعی از صداهای مختلف را در اختیار شما قرار می‌دهند. از دیگر امتیازات‌شان حمل و نقل آسان‌تر و امکان تمرین بدون صدا با استفاده از هدفون است.

پیانوی هایبرید یا تلفیقی، که در فصل ۳ درباره‌ی آن توضیح داده‌ام، ترکیبی از تکنولوژی آکوستیک و دیجیتال است و از گزینه‌های جذاب دیگری‌ست که امروزه در دسترس است. با این که قیمت این نوع پیانوها نسبتاً بالاست، ولی مزیت‌شان این است که ویژگی‌های مثبت هر دو نوع را دارند.

فصل ۲ تا ۴ درباره‌ی انواع سازهای کلاویه‌دار است. می‌توانید سبک و طراحی آنها را با هم مقایسه و برای خریدن پیانو، آماده شوید و یاد بگیرید چگونه از سازتان در خانه نگهداری کنید.

شاید بعضی‌ها فکر می‌کردند با ظهور پیانوهای دیجیتال در ۵۰ سال اخیر، پیانوی آکوستیک منسوخ خواهد شد، ولی ثابت شده که این طور نیست. (امیدوارم خوشحال باشند که این اتفاق نیفتاده است.) هم پیانوهای آکوستیک قدیمی و هم تمام مدل‌های جدید که قابلیت تولید صدای دیجیتال، نواختن اتوماتیک، ضبط صدا و تکنولوژی کار با اینترنت را دارند، بسیار محبوب‌اند. به بیان دیگر، امروزه پیانو بهترین امتیازات ممکن را دارد و برای هر سلیقه و موقعیتی موجود است. پیانو در طول زمان تغییر کرده ولی همچنان به خاطر حفظ ویژگی‌های اساسی خود با ارزش است. پیانو هنوز هم ساز سولوی ایده‌آلی برای نگهداشتن در خانه است. هر زمان دوست داشته باشید می‌توانید آن را بنوازید و طراحی شگفت‌انگیزش، هم انگشتان و هم گوش‌های شما را نوازش خواهد داد.

آشنایی با زبان موسیقی

پیانو زدن یعنی نت خوانی. مهم‌ترین چیزی که باید در ذهنتان باشد این است که شما این زبان را بلدید؛ آن را شنیده‌اید، به این زبان آواز خوانده‌اید، با آن رقصیده‌اید و در کودکی با آن به خواب رفته‌اید. اگر تا به حال نت خوانی یاد نگرفته‌اید، فرض کنید باید برای چیزهایی که از قبل بلد بوده‌اید، اسم‌های جدیدی بگذارید و بین این زبان جدید و زبانی که از قبل فقط به صورت شنیداری یاد گرفته بودید، ارتباط برقرار کنید.

نت‌خوانی یعنی خواندن نت‌ها، ریتم‌ها، نمادها و علائم دیگری که ساخته شده‌اند تا آهنگساز از طریق آنها با نوازنده ارتباط برقرار کند. نت‌ها (فصل ۶) و ریتم‌ها (فصل ۷ و ۸) فقط به شما نشان می‌دهند کدام نت را بزنید و کوتاه و بلند بودن آن را برای شما مشخص می‌کنند. خطوط حامل مضاعف، خطوط حامل کلید سل و کلید فا را به هم وصل می‌کند، (فصل ۶) و جای کلیدهای پیانو را روی کاغذ مشخص می‌کنند و به شما نشان می‌دهند از کدام دست برای زدن‌شان استفاده کنید. سکوت‌های موسیقایی (فصل ۷ را ببینید) به شما می‌گویند چه موقع نباید چیزی بزنید (و برای چه مدت). کسر میزان (فصل ۷) و علامت سرکلید (فصل ۱۳) کمک می‌کنند تا موسیقی در قالب الگوهای ریتمی و محدوده‌های صوتی‌ای که در کل قطعه‌ی موسیقی رعایت می‌شود، مرتب شود. راهنماهای اجرا (فصل ۱۵) شامل موارد دیگر در نت‌نویسی موسیقی می‌شوند که باید یاد بگیرید: نت را به چه میزان قوی یا ضعیف اجرا کنید، با چه فشار یا ضربه‌ای باید کلید پیانو را فشار دهید، تمپو (سرعت) و حالت کلی موسیقی چیست و غیره.

وقتی نت‌خوانی بلد باشید، می‌توانید هر آهنگ یا قطعه‌ی موسیقی را که برای سطح مبتدی نوشته شده - در هر سبکی که باشد - بنوازید.

همه‌انگهی ذهن و بدن

می‌کنید و مدام حرکات دست‌ها و انگشتان‌تان و ملودی و هارمونی را از هم تفکیک و در عین حال با هم هماهنگ می‌کنید، می‌توانید موسیقی روان و زیبایی بنوازید. می‌توانید در آغاز ملودی را با دست راست بزنید و وقتی دست راست را یاد گرفتید، دست چپ را اضافه و حالت‌های موسیقی را بعداً اضافه کنید. یادتان باشد در روند یادگیری پیانو، طبیعی و لازم است که گاهی یک قدم به عقب بردارید و بعد دو قدم جلو بروید.

حرکت از اجزای مهم و اساسی نوازندگی پیانو است. شاید حرکات ظریفی که برای پیانو زدن لازم‌اند مانند حرکات رقص باله یا شنا قابل تشخیص نباشند ولی تعدادشان زیاد است. به همین علت، برای نوازندگی پیانو همه‌انگهی زیادی لازم است که همین مسئله، اهمیت تمرین را مشخص می‌کند. وقتی از روی نت می‌خوانید و پیانو می‌زنید، باید بشمارید، نت‌ها را بخوانید و به علائم نوشته شده عکس‌العمل نشان دهید. به همین دلیل وقتی ذهن و بدن‌تان را با هم هماهنگ

ترتیب گوش برای درک موسیقی افقی (ملودیک) و عمودی (هارمونیک)

درک و ترکیب عناصر ملودیک و هارمونیک در موسیقی از چالش‌ها و نکات جالب روند یادگیری پیانو است. می‌توان گفت، نت موسیقی مثل یک نقشه‌ی صوتی‌ست که از سمت

چپ به راست خوانده می‌شود و نمایشگر جریان افقی موسیقی در طول زمان است و هر قسمت آن، ترکیب عمودی نت‌ها را نشان می‌دهد که در آن لحظه با هم به صدا در می‌آیند: از نت‌های بم گرفته تا نت‌های زیر. نوازنده‌ی پیانو همانند رهبر ارکستر، این عناصر افقی و عمودی و برآیند کلی موسیقی را کنترل و تصویر کلی موسیقایی را بیان می‌کند، نه فقط یک قسمت آن را.

شما در این کتاب با همه‌ی این اجزا آشنا خواهید شد و به مرور می‌توانید آنها را به راحتی با هم ترکیب کنید. در بخش ۳ تمرکز روی ملودی و گام (بخش‌های افقی) خواهد بود و بخش ۴ به هارمونی (بخش عمودی) می‌پردازد.

آشنایی با فرم‌ها و سبک‌های موسیقی

حتی ساده‌ترین ملودی، مثل لالایی یا آهنگ محلی، یک فرم خاص موسیقی‌ست و سبک خاصی دارد. وقتی ویژگی‌های آن را توضیح می‌دهیم، در واقع فرم و سبک آن را تعریف می‌کنیم. مثلاً فرم قطعه‌ی “Frere Jacques”، آهنگی که در فصل ۹ خواهید نواخت، از تکرار ۴ جمله‌ی آن ساخته می‌شود که طول قطعه را دو برابر می‌کند. سادگی ملودی و تکرارهای این آهنگ، سبک موسیقی کودکان را نشان می‌دهد که برای آموزش کودکان بسیار مناسب است.

وقتی سایر آهنگ‌های این کتاب را بنوازید، متوجه خواهید شد که فرم و سبک تعیین می‌کند چگونه از عناصر موسیقی در قطعه استفاده شود. مثلاً، وقتی “Worried Man Blues” را در فصل ۱۳ می‌نوازید، می‌بینید که جمله‌ی آغازین آن با نت‌های مختلف ولی همان ریتم قبلی در جمله‌ی دوم تکرار می‌شود. جمله‌ی سوم مثل جمله‌ی اول است ولی تبدیل به جمله‌ی جدیدی می‌شود، یعنی جمله‌ی چهارم و آخر. این چهار جمله، ملودی را به یک قطعه‌ی موسیقی تبدیل می‌کنند که ساختار فرمی آن را ABAC می‌گویند و که هر کدام از حروف نشانه‌ی یکی از جمله‌هاست.

ریتم نقش مهمی در تعریف سبک موسیقی دارد. هم سونات موتزارت و هم ریف موسیقی کانتری در فصل ۱۷ از تزیینات موسیقی استفاده کرده‌اند (به فصل ۱۵ رجوع کنید) ولی در این دو قطعه از آنها به شکل کاملاً متفاوتی استفاده شده است. مشخص‌ترین تفاوت تأثیر این تزیینات روی ریتم است. موسیقی رایج در قرن بیستم بسیار ریتم‌محور شد و همچنان، بیشتر از لحاظ ریتم پیشرفت می‌کند تا ملودی و هارمونی. موسیقی جز زبان ریتمیک خاص خود را دارد که با هر چه پیش از آن وجود داشته، متفاوت است.

بهترین شیوهی پیانونوازی

شما بسیاری از مهارت‌ها را در طول خواندن این کتاب و نواختن تمرین‌ها خواهید آموخت اما امیدوارم بتوانم بر این نکته‌ی مهم تأکید کنم که چگونه باید پیانو زدن یاد گرفت. وقتی راحت هستید و از اوقات تان لذت می‌برید، بهترین نتیجه را خواهید گرفت. بنابراین توصیه‌های زیر را در ذهن داشته باشید:

✓ **راحت باشید.** راحتی با آزادی حرکت شروع می‌شود. وقتی تمرین می‌کنید، سعی کنید از لحاظ ذهنی و جسمی آرامش داشته باشید و حواس تان به علائم خستگی و تنش باشد. هر وقت لازم شد، استراحت کنید.

✓ **قطعه‌هایی را که برایتان جالب‌اند بزنید.** آهنگ‌ها و قطعاتی را پیدا کنید که برایتان جذابیت دارند و برای رسیدن به هدف‌تان در نوازندگی مفیدند.

✓ **قدر قدم‌های کوچکی را که برمی‌دارید، بدانید.** به خودتان یادآوری کنید که نتیجه‌ی زحمات تان را خواهید دید، ولی ممکن است این اتفاق هر روز نیفتد.

✓ **یک مبتدی هم می‌تواند قطعات زیبایی بنوازد.** نت‌های موسیقی بسیاری برای سطوح مختلف نوازندگی پیانو وجود دارند، از جمله برای مبتدی‌ها. اگر می‌خواهید آهنگ یا سبک خاصی را بزنید که در این کتاب نیست، فصل ۱۹ به شما کمک خواهد کرد تا قطعات ساده‌ای را پیدا کنید که در طول یادگیری بتوانید بنوازید و لذت ببرید.

دانسته‌های بدیهی خواننده درباره‌ی پیانونوازی

شاید تعجب‌آور باشد با این که ممکن است تا به حال حتی دست‌تان هم به پیانو نخورده باشد، چیزهای زیادی درباره‌ی این ساز می‌دانید. شاید حتی بعضی از نکات تخصصی مربوط به موسیقی را هم بدانید؛ اگر هم ندانید، همین الان می‌توانید یاد بگیرید.

✓ **می‌توانید یک گام پنتاتونیک بزنید.**

پشت پیانو یا کیبوردتان بنشینید و کلیدهای سیاه را پشت سر هم بزنید، از پایین به بالا یا برعکس. به این ترتیب شما یک گام پنچ تنی زده‌اید که اسمش هم خیلی جالب است: پنتاتونیک. دفعه‌ی بعدی که دوستان تان پرسیدند این روزها چه می‌کنید، بگویید گام پنتاتونیک تمرین می‌کنم.

✓ **اسم نت‌هایی را که در موسیقی به کار می‌روند، می‌دانید.**

هفت نتی که در موسیقی به کار می‌روند، با حروف الفبای انگلیسی نامگذاری شده‌اند، از A تا G. وقتی کلیدهای سفید پیانو را می‌زنید نت‌هایی مثل C، F، A را می‌زنید و همان طور که در فصل ۲ خواهید دید، وقتی "دیز" و "بمل" را به این حروف اضافه کنید، در واقع اسم کلیدهای سیاه را به زبان آورده‌اید. [در ایران معمولاً به جای حروف الفبای انگلیسی، از دو، ر، می، فا، سل، لا، سی برای نت‌های موسیقی استفاده می‌شود. م.]

✓ اسم دو کلیدی را که در نت‌های پیانو استفاده می‌شود، بلیدید.

نت‌های پیانو در دو کلید سل و فا نوشته می‌شوند. معمولاً دست راست‌تان نت‌های نوشته شده در کلید سل و دست چپ نت‌های کلید فا را می‌نوازد.

✓ تعداد کلیدهای یک پیانوی استاندارد را می‌دانید.

این که گاهی به آنها ۸۸ کلیدی می‌گویند علت دارد. می‌توانید خودتان بشمرید یا این که به کلیدهای سفید و سیاه نگاهی بیندازید. یک الگوی ۱۲ تایی از مجموعه کلیدهای سیاه و سفید وجود دارد که روی پیانو تکرار می‌شود. هفت سری از این الگوهای ۱۲ تایی به اضافه‌ی ۴ کلید اضافی روی پیانو وجود دارد. یعنی اگر ۱۲ را در ۷ ضرب کنیم می‌شود ۸۴، به اضافه‌ی ۴ کلید اضافی که در کل می‌شود ۸۸ کلید.

✓ می‌توانید سبک‌های مختلف موسیقی را تشخیص دهید.

نمونه‌ی صوتی ۱ از سی‌دی همراه کتاب را گوش کنید. نمونه‌هایی از چهار قطعه‌ی متفاوت را که با پیانو نواخته شده‌اند، می‌شنوید. بگویید هر کدام از نمونه‌ها مربوط به کدام یک از سبک‌های زیر است. حتی اگر این قطعات موسیقی را شناسید، آن قدر تجربه‌ی شنیدن دارید که متوجه شوید موسیقی بلوز با موسیقی باروک اثر باخ فرق دارد. (می‌توانید اسم قطعات را در فصل دو ببینید.)

سبک	آهنگساز
رگتایم	اسکات جاپلین
باروک	جی.اس. باخ
والس آرام پستامپرسونیستی	اریک ساتی
بلوز	دابلو.سی. هندی